

Юлія ЗАВГОРОДНЯ,
доцент кафедри теорії та історії
держави і права, конституційного
права та прав людини
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент
Єлизавета ІЛЯЩЕТ,
здобувач вищої освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ДІТЬМИ

Правопорушення, у тому числі злочинність, є однією з найбільш серйозних соціальних проблем, що супроводжують людство протягом його історії. Ці явища мають негативний вплив на суспільство з різних аспектів. Правопорушення порушують стабільність та безпеку суспільства; підривають довіру між людьми та владою. Коли закони порушуються безкарно, це створює враження безнадійності та беззаконня, що може призвести до зростання соціального конфлікту та неповаги до системи правосуддя.

Правопорушення відбиваються на економіці суспільства. Вони можуть призвести до втрати матеріальних цінностей, завдання збитків підприємствам та негативно позначитися на інвестиціях і розвитку. Крім того, правопорушення створюють загрозу для фундаментальних цінностей та норм, на яких ґрунтується суспільство, таких як справедливість, рівність та повага до прав і свобод кожної людини.

Саме тому протидія злочинності та правопорушенням є важливим завданням для забезпечення стабільності, безпеки та процвітання суспільства. Розв'язання цього завдання вимагає комплексного підходу, включаючи ефективну правову систему, соціальні програми, правоохоронну діяльність, а також формування поваги до закону і прав людини.

Діти, як найбільш вразлива частина суспільства, потребують особливої уваги та захисту від можливого втягнення у правопорушення. Виконанням цього завдання повинні займатися як державні, так і громадські структури, спрямовуючи зусилля на формування у дітей позитивних життєвих цінностей, розвиток соціальних навичок, а також створення сприятливих умов для їхнього фізичного та психологічного здоров'я.

Подолання правопорушень серед дітей вимагає системного підходу та спільних зусиль усіх членів суспільства, але цей процес має здійснюватися на науково обґрунтованих положеннях, що і визначає актуальність дослідження.

Важливе методологічне значення мають висновки дослідження Є. Зеленського та І. Кравченко щодо діяльності Національної поліції з профілактики правопорушень, що вчиняються дітьми [1].

Доречно також вказати, що наведені методологічні положення дозволяють провести межу між запобіганням правопорушенням, що вчиняються дітьми, та виховною діяльністю, спрямованою на дітей. Хоча виховання та профілактика правопорушень мають спільну мету – запобігання злочинам, вони роблять це по-різному. Виховання – це ширший процес, спрямований на всебічний розвиток особистості. Він охоплює соціальні, моральні, етичні та культурні впливи, які формують позитивні моделі поведінки та стимулюють розвиток людського потенціалу [2, с. 104-106].

Запобігання правопорушенням серед дітей передбачає різноманітні заходи, як-от: педагогічна робота у навчальних закладах, проведення антибулінгових програм, організація дозвілля та спорту, доступ до якісної освіти та психологічної допомоги. Такі заходи сприяють формуванню в дітей стійкого ставлення до належної поведінки та демонструють неприпустимість будь-яких форм правопорушень.

Водночас слід виокремити низку заходів, що відіграють, на нашу думку, важливу роль у запобіганні правопорушенням серед дітей. При цьому акцентуємо увагу на тих заходах, що мають здійснюватися спеціальними інституціями (поліцією, школою, соціальними службами тощо).

Таким чином, проблематика запобігання вчиненню дітьми правопорушень має перманентний характер та потребує систематичного вирішення. Діяльність спеціально уповноважених органів, установ та організацій щодо запобігання правопорушенням серед дітей повинна мати комплексний і систематичний характер, ґрунтуватися на створенні ефективної комунікації між різними інституціями, що наділені відповідними повноваженнями. З-поміж основних напрямів такої діяльності слід виокремити:

- програми профілактики у школах;
- створення системи підтримки і консультування;
- внутрішньошкільні системи моніторингу та контролю;
- співпрацю з батьками та громадою;
- розвиток програм соціальної адаптації;
- соціальні служби для індивідуального підходу;
- поліцейські патрулі для нагляду за громадським порядком;
- посилення ефективності діяльності ювенальних поліцейських підрозділів.

Список використаних джерел:

1. Зеленський Є. С., Кравченко І. С. Адміністративна діяльність Національної поліції щодо запобігання вчиненню адміністративних правопорушень дітьми: монографія. Дніпропетровськ : ДДУВС, 2016. 124 с.
2. Мотунова Н. В. Сутність поняття профілактики правопорушень серед неповнолітніх. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.* 2014. Вип. 31. С. 104-106.